

predată ea își va realiza din plin potențialul său de formare a viitorului specialist.

TEHNICA ÎN OBIECTIVUL FILOSOFIEI

Ștefan Lupan, Doct.conf., ASEM
Nicolae Gortopan, Doct.conf., ASEM

Tehnica prezintă un fenomen complicat, generat de dezvoltarea rațiunii, cunoașterii și de cerințele practicii. Filosofia nu poate trece cu vederea acest fenomen, care necesită nu pur și simplu să fie privit în mod abstract metafizic, ci abordează probleme complexe de metodologie a științelor tehnice, de analiză a dinamici dezvoltării tehnicii, a structurii ei în legătură cu necesitățile societății. Fenomenul tehnicii cere o analiză interdisciplinară pentru dezvăluirea caracterului complicat contradictoriu al acestui factor al dezvoltării civilizației umane.

Cercetarea tradițională a filosofiei tehnicii conținea metodologia științistă cu amprente de neopozitivism și concepția antropologismului cultural, care mai au influență și astăzi în domeniul dat.

Orientarea de tradiție științistă se îndreaptă îndeosebi spre problemele analizei cunoașterii tehnice din punct de vedere logico-metodologic, iar cea de tradiție cultural-antropologică studiază aspectele umaniste, valorice ale tehnicii, cele de influență asupra relațiilor individuale și sociale. S-a observat, că spre deosebire de cunoașterea științifică, cunoașterea tehnicii are de-aface cu obiecte artificiale, iar după scopul lor, știința e orientată spre cunoașterea adevărului, iar cunoașterea tehnică – spre atingerea rezultatelor practice scontate. Însă nu trebuie de absolutizat această diferență.

Cât despre rolul tehnicii în structura societății, unii savanți încearcă să argumenteze, că tehnica și tehnologia sînt determinate și se conduc de criterii obiective, precum sînt eficacitatea,

randamentul economic, siguranța, iar astfel de factori «exteriori», ca considerentele ecologice, condițiile social- politice, argumentele ideologice și morale încurcă și derutează mersul firesc al dezvoltării tehnologice. Aceasta este concepția *determinizmului tehnologic*, rudă cu tehnocratismul din domeniul social-politic.

Faptele civilizației tehnice contemporane ne demonstrează, că ignorarea scopurilor umaniste și a valorilor umane în procesul planificării perspectivelor tehnologice poate genera urmări neprevăzute, iraționale, care duc la distrugerea suportului existenței umane. Progresul tehnicii poate avea sens numai în legătură cu dezvoltarea progresivă a condițiilor existenței umane, cu ridicarea nivelului de trai, material și spiritual. Însă realizarea practică a programelor tehnologice întâmpină dificultăți: în dezvoltarea tehnicii sînt prezenți factori de natură contradictorie. De exemplu, un proiect optimal în sesul tehnico-economic poate fi respins din cauza necorespunderii cerințelor ecologice, sanitare, culturale etc.

Interesele contradictorii ale diferitor grupuri sociale, grija de securitatea națională, prestigiul, concurența economică – toate acestea pun în dependență procesul dezvoltării tehnologice de procesele politice, de schimbarea structurii puterii de stat. Problemele metodologice ale tehnicii depășesc cadrul scientismului și sînt legate de procesele sociale, politice, morale, de problemele politicii globale, de starea de război sau de pace, de perspectivele dezvoltării societății.

Care sînt limitele dezvoltării tehnicii, în ce fel putem modela sisteme globale tehnico-economice, cum putem prognoza perspectivele funcționării acestor sisteme, care sînt criteriile de evaluare a tehnologiilor – toate aceste întrebări sînt în funcție de concepția despre lume, de analiza istoriei omenirii, al sensului civilizației etc.

La baza cercetărilor în domeniul design-ului, al esteticii tehnice, a amplasării armonice a sistemelor tehnice în arealul localităților stau principiile axiologice și antropologice. Sîntem în perioada, când direcțiile cercetărilor metodologice în domeniul

tehnicii sînt determinate de tendințele progresului tehnico-științific. Dezvoltarea tehnicii de calcul face ca computerizarea să fie folosită în producere, educație și pregătirea profesională, în activitatea structurilor politice, a relațiilor individului și societății

Cercetările filosofice și culturologice a tehnicii au la baza lor atitudinea critică față de tehnică, proiectele de restructurare socială, care ar rezolva contradicțiile erei tehnotronice contemporane și ar pune pe un făgaș rațional dezvoltarea tehnologică. Deja dezvoltarea tehnicii amenință cu schimbări ireversibile a ecospațiului, punând la îndoială perspective de mai departe a supraviețuirii omenirii. Nu există unanimitate asupra cauzelor acestor contradicții. Unii savanți văd cauza în pornirile subiective ale omului, care consideră tehnica doar ca instrument de îndeplinire ale cerințelor sale, existența tehnicii fiind condiție a existenței sale. Această situație nu poate fi schimbată cu mijloace exterioare, cu însăși tehnica (M.Heidegger).

Se înțelege, că dezvoltarea tehnică este un process necesar și ireversibil, însă se cere de găsit soluțiile, baza strategică, când tehnica nu va intra în conflict cu perspective vitală a omenirii. Noi nu putem să ne bazăm pe forța de autoreglare a sistemului ethnic, că contradicțiile se vor rezolva de la sine.

Problema de bază a filosofiei tehnicii este cea a consecințelor sociale a revoluției tehnico-științifice. Indiscutabil, că progresul istoric e strâns legat de succesele științei și tehnicii. La etapa actuală caracterul dezvoltării tehnicii se simte în globalizarea ei, când ea atinge interesele tuturor popoarelor, când se cere limitarea calitativă și cantitativă a creșterii tehnicii din considerente raționale de a păstra viața în siguranță, când apare pericolul unei catastrofe globale legate de folosirea tehnicii de război, de exploatarea surselor petroliere și apariția crizei ecologice. În rezultat se pune problema umanizării educației tehnice și a progresului ethnic, evitării conflictului tehnicii cu munca vie umană. Se cere modernizarea pe baze raționaliste a modalităților de rezolvare a problemelor alimentației, a materiilor prime, energiei etc.

A.Huning accetuează, că în șirul de probleme ale «antropologiei tehnice» intră educația și pregătirea profesională în domeniul tehnicii, educarea sistemului de valori în epoca *tehnocratică*, armonizarea intelectului persoanei cu poziția lui morală⁴.

NOȚIUNEA ȘI NATURA JURIDICĂ A PROCEDURII SUCESORALE NOTARIALE

Natalia Trofimov,
lect. univ., magistrul în drept, doctorand,
Catedra „Drept Patrimonial” FCGC, U.T.M.

Activitatea notarială are ca scop constatarea unor raporturi juridice civile și comerciale nelitigioase. O atare finalitate a muncii notariale se poate desprinde chiar din cuprinsul Legii nr. 1453-XV din 08.11.2002 cu privire la notariat⁵ care în art. 2 alin. 1 stabilește că „Notariatul este o instituție publică de drept abilitată să asigure, în condițiile legii, ocrotirea drepturilor și intereselor legale ale persoanelor și statului prin îndeplinirea de acte notariale în numele Republicii Moldova. ”

Într-adevăr, competența notarilor este multiplă, ce neîndoielnic relevă importanța activității notariale. Împrejurările în care cetățenii recurg la serviciile notariale sunt dintre cele mai diverse: înstrăinarea bunurilor, redactarea și autentificarea actelor juridice, certificarea unor fapte, legalizarea semnăturilor de pe documente, înregistrarea gajului bunurilor mobile, legalizarea copiilor de pe documente și a extraselor din ele, etc. Adeseori părțile acced la birourile notariale doar pentru a obține informații cu privire la eventualele operațiuni juridice.

---

⁴ Hunting A. Das schaffen des

⁵ Monitorul Oficial Nr. 154 din 21.11.2002